

- Minikurser 2025
- ved Ivan Andersen AKK

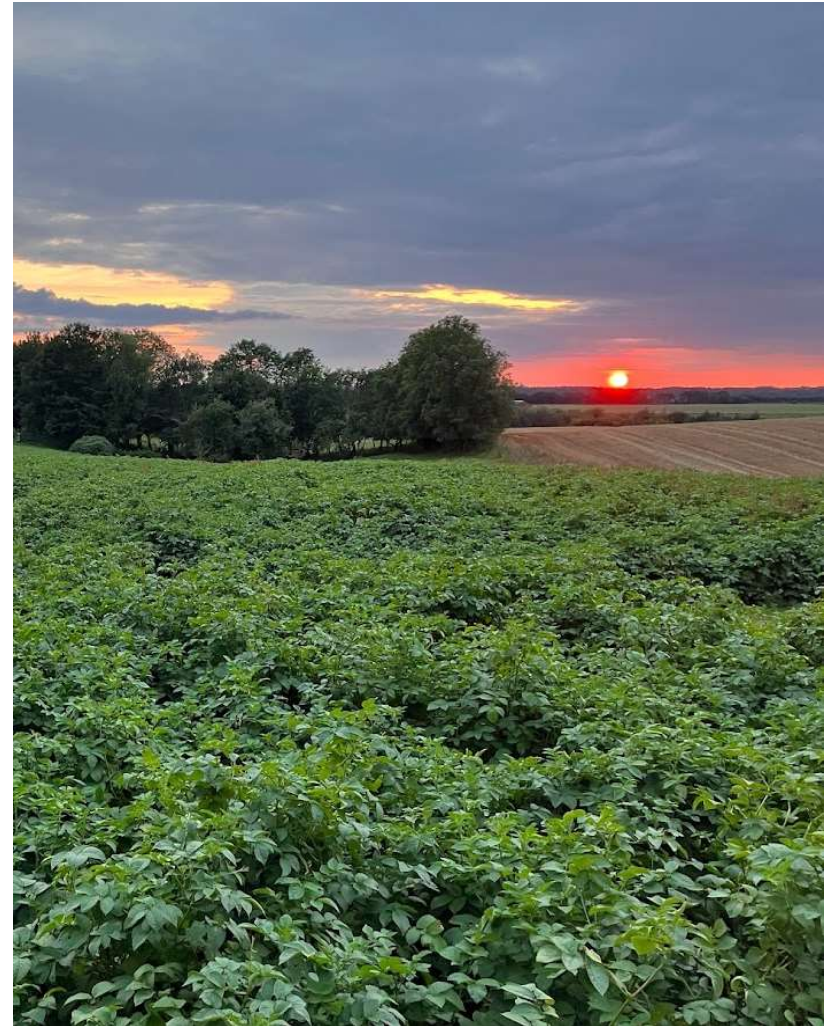

Det vigtigste i Gødningsplanen

- Det letteste.
  - Kalium
  - Klor i Gylle/protamylasse
  - Nitrifikationshæmmer
- Det sværeste.
  - kvælstof
  - mikronæringstoffer

Jordprøver

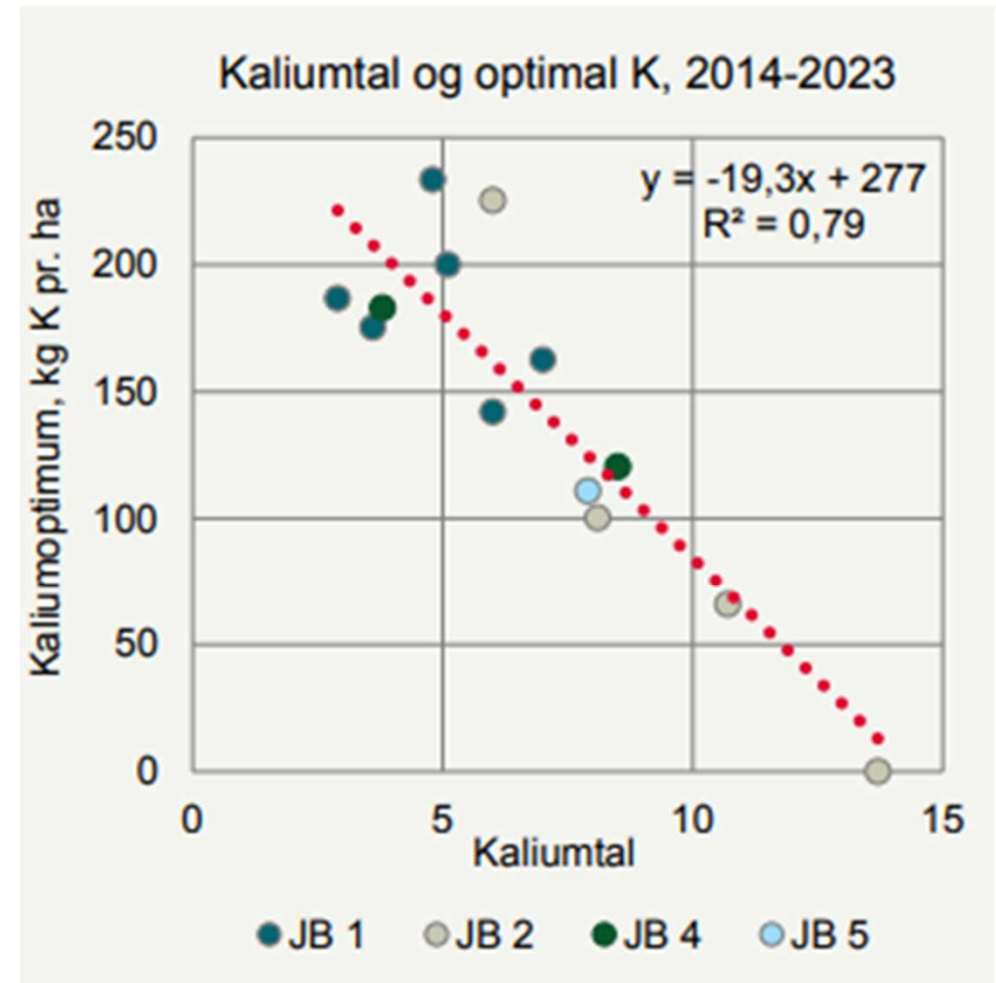
- Der skal tages jordprøver forud for kartoflerne før der kan laves en gødningsplan.
- Kalium tallet **skal man have.**
- Reaktionstal, Fosfortal og Magnesiumtal **kan man have.**
- Gps udtagnig en fordel. Mulighed for mere præcis tildeling af næringstoffer, og derved undgå over og under gødskning
- Så hvis ikke i har taget jordprøver endnu, så ved i hvad i skal lave i morgen.

Det Letteste - Kalium

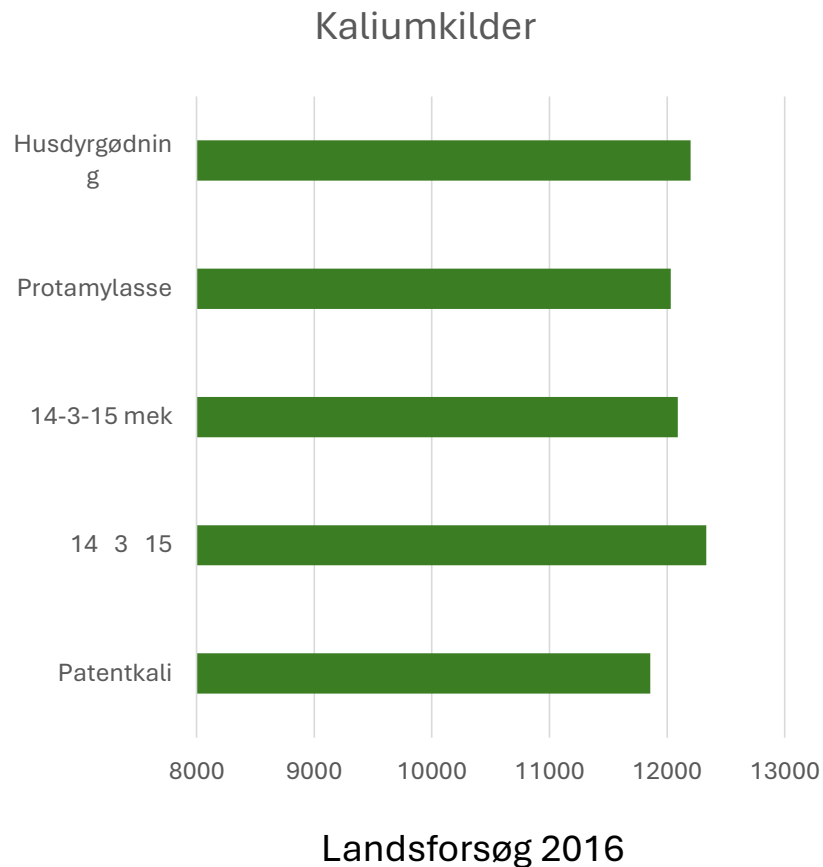
- Funktioner i planten
  - Udbytte
  - Stivelsespct
  - Tørkeresistens
- Optimal kalital er kt 15
  - 20-25 kg K tildeles for hver Kt der under.
- Det er lige meget hvilken type Kali gødning der bruges. Bare den er klor fri

FIGUR 5. Beregnet kaliumoptimum som funktion af kaliumtal-
et for 13 forsøg gennemført i 2014-2023. Opdelt efter jord-
type.

Kaliumkilder

- Ingen forskel i hvilken kali kilde der bruges.
  - Bare den er klorfri
- Kalium er vandopløselig.
  - Derfor let at regne med
  - Og let at analysere i gylleprøve
  - Høj udnyttelses %
- Gylle var ikke en del af forsøget, så derfor er udbyttet på den usikkert

Eftergødskning med kalium

TABEL 7. Kalium i protamylasse til stivelseskartofler. (Q9-Q11)

Stivelseskartofler	Udbringningsmetode	Bladanalyse, beg. juli, % i tørstof			Stivelse, pct.	Udb. og merudb. pr. ha		
		K	Mg	Ca		hkg knolde	hkg stivelse	netto ¹⁾ , kr.
<i>2022-2023. 3 forsøg med kaliumrespons, Kt 2,9-6,0. K-optimum 175-225 kg K pr. ha</i>								
1. 0 kg K	-	1,7	0,5	1,3	23,1	431	100	43.400
2. 100 kg K i Protamylasse	Slangeudlagt	2,3	0,4	1,1	23,4	126	30	12.497
3. 150 kg K i Protamylasse	Slangeudlagt	2,6	0,4	1,1	23,1	131	30	12.162
4. 225 kg K i Protamylasse	Slangeudlagt	2,8	0,5	1,1	22,9	158	34	13.876
5. 100 kg K i Protamylasse + 50 kg K i kaliumsulfat	Slangeudlagt Bredspredt, beg. juli	-	-	-	23,6	154	37	15.104
6. 100 kg K i Protamylasse + 3 x 5 kg K i Flex Foliar NK 2-10	Slangeudlagt Bladgødskning ²⁾	-	-	-	23,3	111	26	10.547
LSD					<i>ns</i>	25	7	

¹⁾ Nettoudbyttet er baseret på en stivelsespris på 4,35 kr. pr. kg, 4,70 kr. pr. kg kalium i Protamylasse udbragt på marken, 13 kr. pr. kg kalium i kaliumsulfat, 21 kr. pr. kg kalium i Flex Foliar Bladkali NK 2-10 og 80 kr. pr. hektar for udbringning af fast gødning.

²⁾ Bladgødskning midt i juli til begyndelsen af august.

Det Letteste - Klor

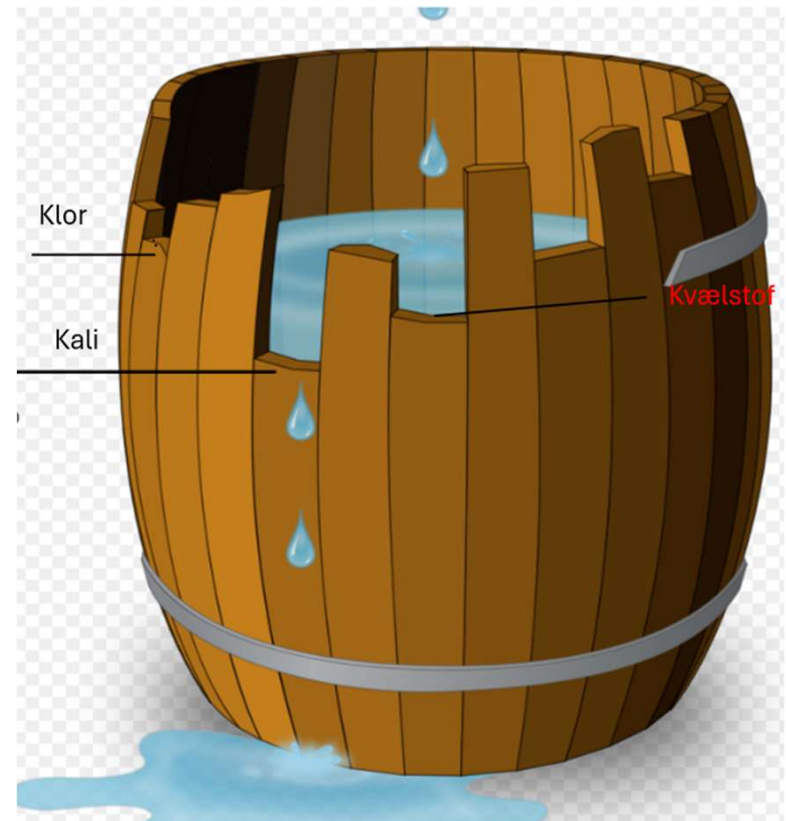
- Klor koster stivelses pct
  - Alt gødning bør derfor være klorfri
  - Primært kali der bidrager med klor
- 50 kg klor koster -0,5 % stivelse
- 100 kg klor koster - 1,0 % stivelse

Stivelses- kartofler	Klor, kg. pr. ha	Stivelse, pct.	Udb. og merudb. pr. ha		
			hkg. knolde	hkg. stivelse	rel.
<i>2022-2023. 4 forsøg</i>					
1.	21	23,2	524	121	104
2.	70	22,7	-4	-4	97
3.	119	22,5	-5	-5	96
4.	166	21,9	-9	-9	93
<i>LSD</i>		<i>0,5</i>	<i>ns</i>	<i>6</i>	

Landsforsøg 2022 og 2023

Det Letteste – Gylle

- Alt gylle indeholder klor
- Protamylasse/K2 indeholder klor
- Biogasgylle er det værste – men der følger også meget godt med
- Sogylle er det bedste – men der følger næste ikke andet med
- Husk gylleanalyse
  - Vigtigt med indhold af N, P og K – men også Cl

Det Letteste – Gylle og klor

- Plan 1 – med gylle (og klor)

Gødning	Pris/ha
25 ton gylle	625 kr/ha
3 ton Protamylasse	1.250 kr/ha
190 kg NS 27	475 kr/ha
Fradrag for 0,45 % stivelse	1.423 kr/ha
Samlet gødningsudgift	3.773kr/ha

- Plan 2 – uden gylle (og klor)

Gødning	Kr/ha
550 kg Patentkali	2.255 kr/ha
150 kg DAP	765 kr/ha
525 kg NS 27	1.312 kr/ha
Samlet gødningsudgift	4.332 kr/ha
Besparelse	-559 kr/ha

Det Letteste Magnesium

- Forsøgene er foretaget i Arnborg (Mgt 4,8) og Dronninglund (mgt 4,7)
- Stivelses udbyttet falder ved 25 kg tildelt Mg
- Patent kali indeholder 6% Mg
- Derfor er det ikke hensigtsmæssigt at gå over 550 kg Patentkali
- Kaliumsulfat, protamylasse eller gylle kunne bruges her efter

TABEL 18. Magnesium til stivelseskartofler. (Q27, Q28)

Stivelses- kartofler	Tilført Mg, kg pr. ha ¹⁾	Stivelse, pct.	Udb. og merudb. pr. ha		
			hkg knolde	hkg stivelse	netto ²⁾ , kr.
<i>2018-2020. 6 forsøg</i>					
1.	0+7	21,2	587	124	43.659
2.	18+7	21,4	10	3	546
3.	43+7	21,2	5	1	-589
4.	68+7	21,1	1	0	-1.090
LSD		-	ns	ns	

¹⁾ Bredspredt Mg i kieserit for såning. Derudover udbringes 7 kg Mg pr. ha i alle led i form af protamylasse eller K2.

²⁾ Nettoudbyttet er baseret på en stivelsespris på 3,50 kr. pr. kg, 11,50 kr. pr. kg magnesium i kieserit og 80 kr. pr. hektar for udbringning.

Det nemme - Nitrifikationshæmmer

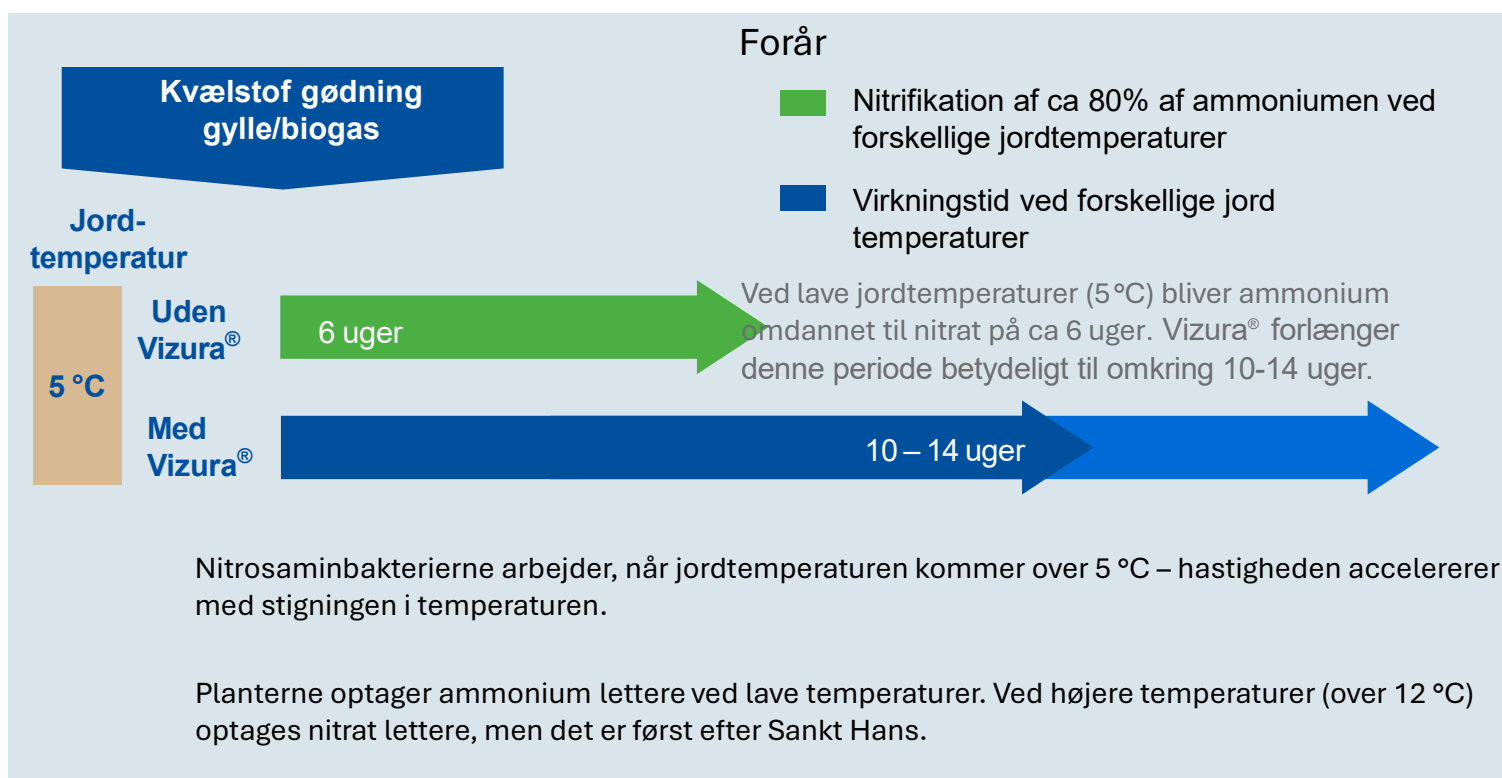

VIZURA® –

Nitrifikation af ammonium til nitrat

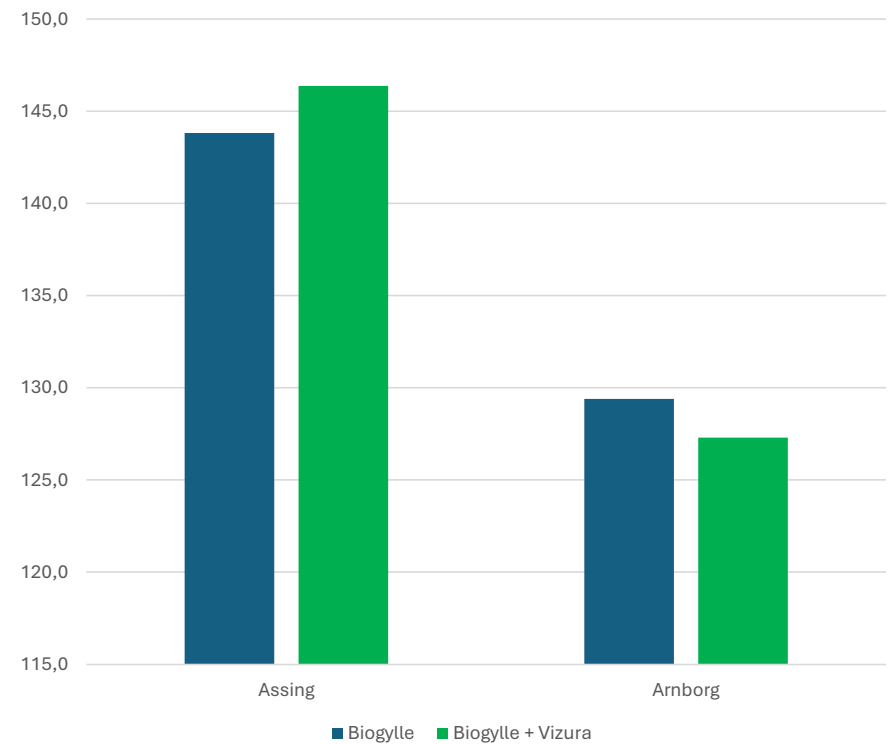
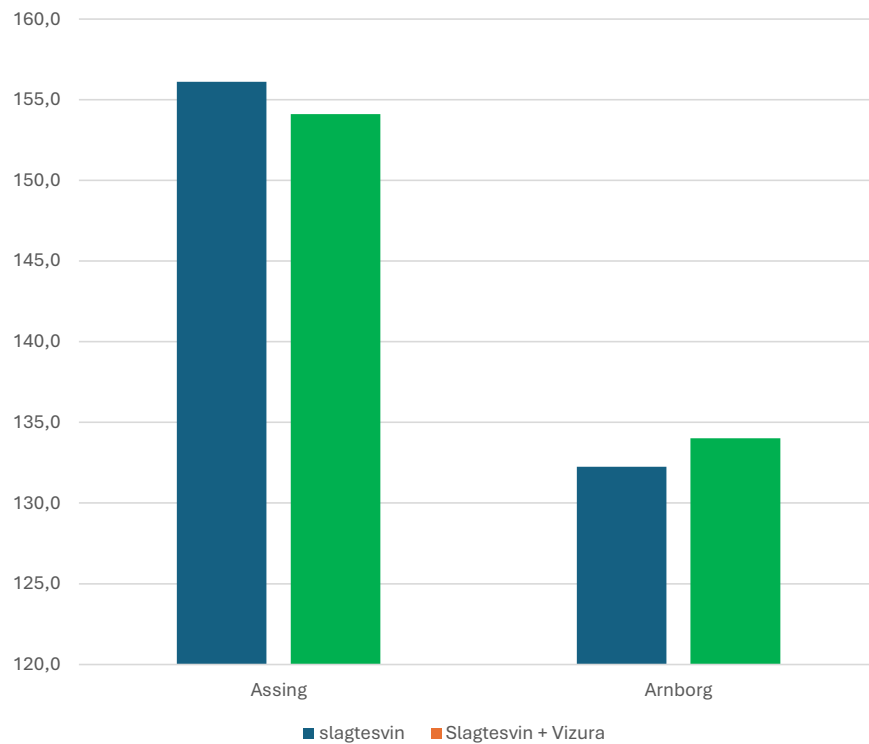
Nitrifikationshæmmer kan:

1. Forhindre udvaskning
2. Øget optaget af næringsstoffer
3. Forhindre frigivelse af lattergas

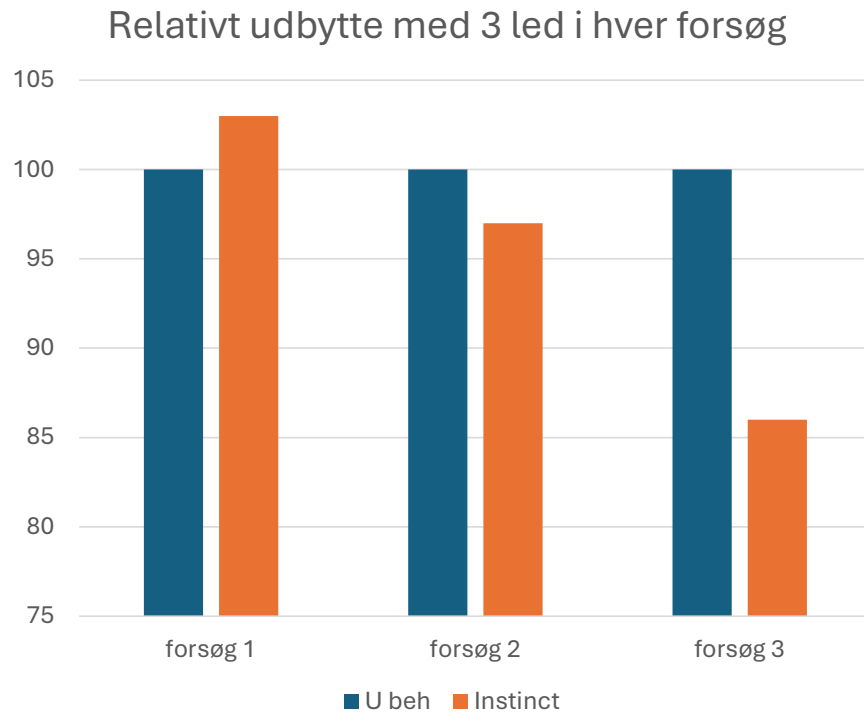
Det nemme - Nitrifikationshæmmer

Landsforsøg 2022/2023

22 og 23 var tørre år og dermed var udvaskningen lav

KMC Stribeforsøg 2024

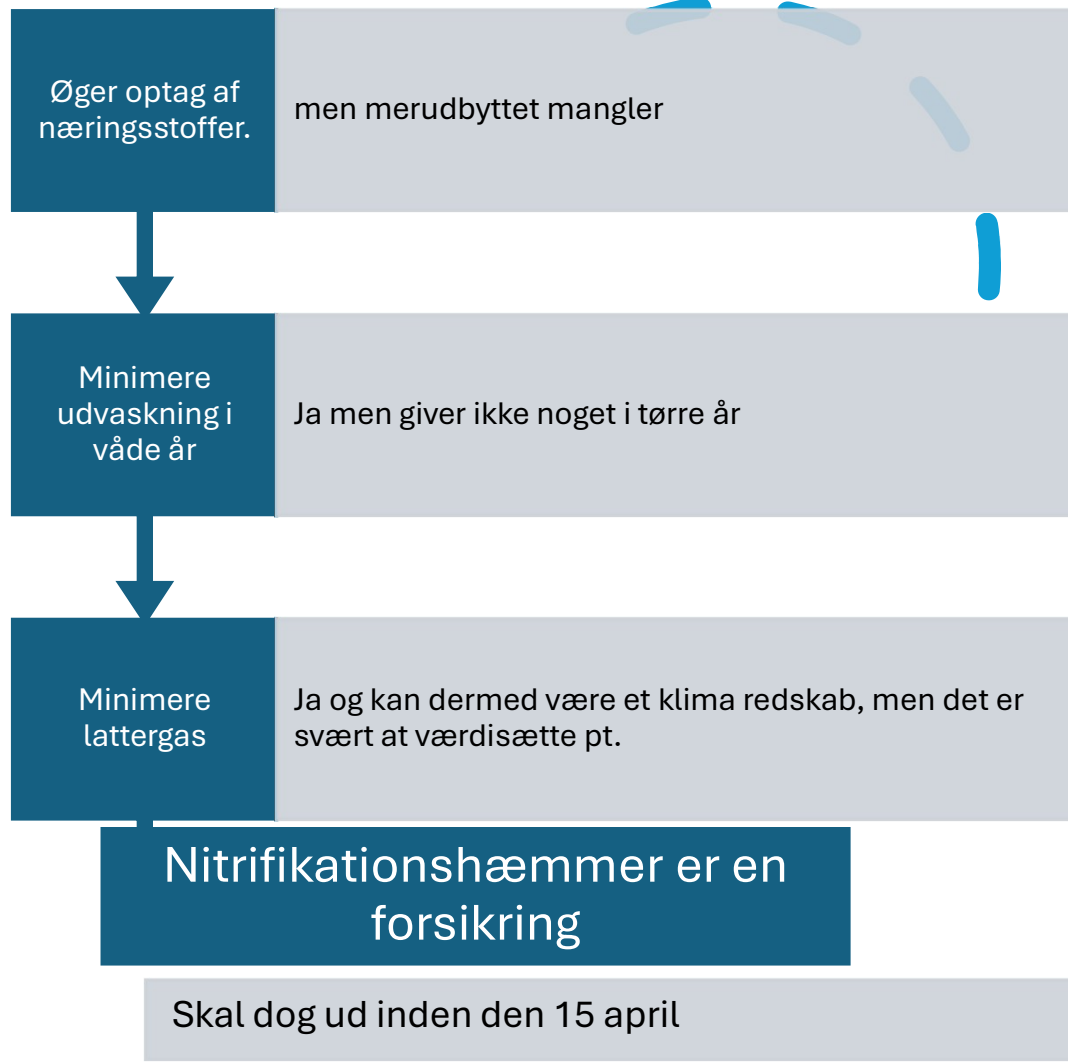
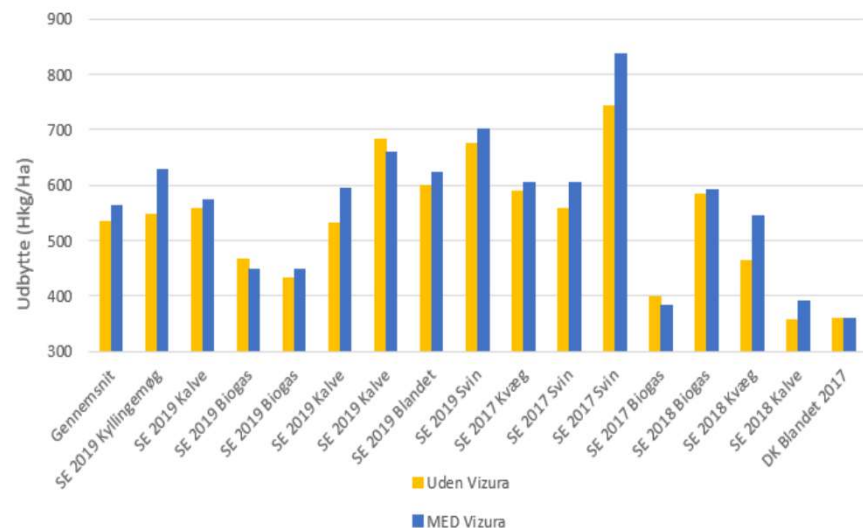
- Forsøg 1
- Instinct 5/4. Gylle + prota. 10/4 lagt 3/5
- Forsøg 2
- Instinct 7/4. Gylle 8/4 lagt 3/5
- Forsøg 3
- Instinct 29/4. Gylle + Prota 1/5 lagt 8/5.
- ammoniak ved lægnig = sen frigivelse af nitrat

Nitrifikationshæmmere

Svenske forsøg med

VIZURA® –

Nitrifikation af ammonium til nitrat

Det sværeste - Hvad kan være et bud på et N niveau i planen

Sort	JB 1&3	JB 2&4	JB 5
Kuras	220	180	120
Stratos	250	210	160
Ydun	220	180	130
Allstar	240	190	160
Seresta	250	220	180
Fyone	220	180	130

- KMC sortsinfo kan være et bud på kvælstofmængden.
- 60-70 % af N mængden kan være Gylle.
- N tildelt før lægning kan risikere at udvaske.
- Husk at placere noget N ved lægning.
- Placeret N i kammen udvasker mindre end bredspredt.
- Der er ikke plads til store tab ved udvaskning.

Kvælstofkvote 2024/2025

JB 1-4 med vanding	229 kg N/Ha
JB 2-4	204 Kg N/Ha
Jb 5-6	204 Kg N/Ha

Det sværeste- Kvælstof

Dronninglund

	Økonomisk optimum kg N/ha			
Sort/År	2023	2022	2021	Gns
Kuras	-	163	184	174
Stratos	235	193	195	207
Ydun	199	181	162	180
Allstar	296	180	177	217
Seresta	350	211	195	252
Fyone	226	164	187	192

Arnborg

	Økonomisk optimum kg N/ha			
Sort/År	2023	2022	2021	Gns
Kuras	219	276	285	260
Stratos	346	261	315	307
Ydun	219	211	244	224
Allstar	275	260	279	271
Seresta	220	225	350	265
Fyone	254	350	258	287

Det sværeste – Kvælstof eftergødskning

- 175 kg N ved lægning giver fint udbytte
- 131 kg N ved lægning kan redes hjem ved bug af eks en N 18 når man kan se der er mangel, men det skal opdages tidligt (Ultimo Juni)
- Kan køres sammen med skimmel sprøjtning
- Eftergødning med NS 27-4 i sidste halvdel af juni er også en mulighed
- For lav total mængde N koster udbytte
- Vixeran giver ingen merudbytte
- Eftergødning giver ikke mere end fuld tildeling fra start

TABEL 10. Bladgødskning med flydende kvælstof og kvælstoffixerende bakterier. (Q9)

Stivelseskar-toler	Total kvælstof tilført	Gødningsstrategi, tilført gødning		Tilført kvælstof, kg pr. ha										Plan-tefarve (0-10) ¹⁾	Sti-velse, pct.	Udbytte, pr. ha				
		Ved lægning	Efter lægning	beh. 1	beh. 2	beh. 3	beh. 4	beh. 5	beh. 6	beh. 7	beh. 8	beh. 9	beh. 10			hkg knol-de	hkg sti-velse	rel.		
2024. 1 forsøg. Dronninglund, Allstar. N-min: 62 kg N 13.jun 19.jun 27.jun 03.jul 11.jul 17.jul 25.jul 31.jul 08.aug 15.aug 29.aug																				
1.	175 kg N	100 pct. NS 27-4														9	23,9	628	150	100
2.	131 kg N	75 pct. NS 27-4														7	23,8	590	141	94
3.	88 kg N	50 pct. NS 27-4														4	23,0	546	126	84
4.	175 kg N	75 pct. NS 27-4	25 pct. NS 27-4	44,0												9	23,5	622	166	97
5.	175 kg N	75 pct. NS 27-4	25 pct. Flex Foliar N18		7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	8	23,5	634	149	99	
6.	175 kg N	75 pct. NS 27-4	25 pct. Flex Foliar N18		10,9	10,9	10,9	10,9									23,3	634	148	98
7.	175 kg N	75 pct. NS 27-4	25 pct. Flex Foliar N18		10,9		10,9										23,6	635	150	100
8.	131 kg N	50 pct. NS 27-4	25 pct. Flex Foliar N18		10,9		10,9		10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	6	22,8	604	138	92	
9.	175 kg N	75 pct. NS 27-4	25 pct. Flex Foliar N18		5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	8	23,2	635	148	98	
10.	131 kg N	50 pct. NS 27-4	25 pct. Flex Foliar N18		5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5	23,3	588	137	91	
11.	175 kg N	100 pct. NS 27-4	Vixeran	50 g											8	23,8	627	149	99	
12.	131 kg N	75 pct. NS 27-4	Vixeran	50 g											7	23,7	576	136	91	
LSD																0,6	45	10		

¹⁾ Karakter for plantefarve, 0 = gule planter og 10 = mørkegrønne planter.

Kontrol af rette kvælstof mængde

- Marken må ikke begynde at blive gul/gullig, midt på sæsonen, de er først til sidst hvor den skal modne af.
- Der kan tages bladanalyser for at måle hvor meget N der er i bladene.
- Opsyn og egne erfaringer

Det sværeste - Mikronæringsstoffer

Arnborg 2022
+ 21,4 hkg stivelse

Dronninglund 2023
-6,9 hkg stivelse

Konklusion

Hvad skal vi så tilføje kartoffelmarken

N	P	K	S	MG
125-325 kg	30 Gerne mere	0-325 kg Afhængig af jordprøve	20-25 kg 10 % af tilført N	Maks 25

N: er klart det sværeste, det afhænger så meget af sort, jordtype, årsudsving

Kan færdig gødes fra start, hvis du kender din marks behov

På god jord og du er lidt i tvivl. Tilbagehold 20-30 kg N som tildeles med N18 som eftergødsning uden udbyttetaf. Kartofflen må dog på ingen tidspunkt mangle N

K: Det der mangler i at man opnår et kali tal på 15 i jordprøven. skal tilføres men med mindst muligt klor. Klor koster udbytte helt fra 0. Nyt forsøg viser med sikkerhed der er merudbytte for eftergødsning med K.

S: 10 % af tilført N vi havner dog gerne på 20-25

MG: mere end 25 kg magnesium koster udbytte

- spørsmål

